

УКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ

ВИДАННЯ ТОВАРИСТВА
ЗВ'ЯЗКІВ З УКРАЇНЦЯМИ
ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ,
УКРАЇНСЬКОЇ ВСЕСВІТНОЇ
КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ
ТА КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКОЇ
ІНТЕЛІГЕНЦІЇ

ЧИСЛО 7 29 ГРУДНЯ 1998 РОКУ

ТИЖНЕВИК

Іван ДРАЧ

Українська держава і українська діаспора на порозі XXI століття

2-6 грудня 1998 року в місті Торонто (Канада) відбувся VII Світовий Конгрес Українців. Гасло Конгресу: "Сильна діаспора – сильна нація". Делегатом Конгресу був наш шеф-редактор, Голова Товариства "Україна-Світ", Української Все-світної Координаційної Ради та Конгресу української інтелігенції. Фрагменти його доповіді, виготовленої на цьому зібранні світового українства, пропонуємо увазі наших читачів.

Передовсім я хотів би обумовити своє право і обов'язок бути відвертим. З поваги до історичних заслуг української діаспори за океаном перед Україною. Ці заслуги визнають в Україні всі, крім тих, хто не хоче визнавати саме існування незалежної Української держави. А таких політичних сил в Україні чимало. Для досягнення єдності серед українства ми однозначно обстоюємо визначну роль діаспори як абсолютної аксіому. Але для своєї будівничої праці патріоти в Україні не можуть безкритично сприймати уявсь попередній досвід боротьби за нашу державну незалежність у XX столітті, бо інакше прирікаємо себе на невелику розумну роль удвчі, утричі, безконечно повторювати помилки попередників, тільки й знати, що наступати на ті самі граблі. Я розумію, що після десятиліть наклепів, цькування і репресій деяким знаним представникам діаспори боляче, коли не все з їхнього досвіду визнається прийдітчим на всі часи. Відірванті помилки від здобутків нелегко й нам самим. Але якщо ми не навчимося ставити понад інтереси нації, а не її частин, коли не навчимося мряти яздуми і дії не тим, хто з нас що скаже одне про одного, а тим, що скаже нація, ми приречені ходити чи бігати по одному історичному безвихідному колу на чужих довгих чи коротких мотузках.

Отож коли я іноді чую нарікання політиків з діаспори на адресу політиків в Україні, і не лише нарікання, а й образи, і не лише образи, а й категоричні вимоги, тиражовані в мас-медіа, то роблю для себе висновок, що процес політичного дозрівання, якщо хочете – дорослішання в політві ще не завершився. А відтак мій наступний висновок сам для себе – терпляче сприйати, щоб наша політична зрілість наставала швидше...

Продовжуючи цю тезу, я хочу перейти до наступної, головної. Мовлю про сучасне становище Української держави. Оцінюючи його, в самій Україні чимало людей плується в тенетах означень "складне", "важке", "загрозиливе" і навіть "катастрофічне". Бачу в цьому хоч і тимчасову, але дуже неприємну і неприйнятну для мене ознаку певної деморалізації українства. І передовсім частини його еліти. Я б ще уточнив – старої еліти, навіть героїчної донедавна. У цьому немає якогось специфічного українського ганджу. Герої, справжні герої, які важать життям за визволення рідної землі, досягнувши мети, не всі вміють і хочуть осгати нові завдання. Як от створення нових управлінських інституцій, налагодження конкурентноспроможного виробництва, уміння купувати й продавати, прозидати вигідні дипломатичні переговори з безліччю держав, будувати надійну фінансову систему, шукати й знаходити інвестиції, вибудовувати систему безпеки держави, а, врешті-решт, просто аналізувати нові суспільні реалії, оцінювати нові історичні виклики індивідуального чи навіть зорожого середовища і знаходити на них правильні історичні відповіді не вчорашнього, а сьогоднішнього і завтрашнього дня.

Закінчення на стор. 3 →

З НОВИМ РОКОМ! З РІЗДВЯНИМИ СВЯТАМИ!

*Ой в ліску, в ліску на жовтій піску
Росте деревце високе, тонке.
Високе, тонке, в корінь глибоке,
В корінь глибоке, в листок широке,
В вершок кудряве, а в цвіт багряне.
А на тім кудрі сам сокіл сидить,
Ой сидить, сидить, далеко видить.
Далеко видить – до краю Дунаю.
А на тім Дунаї кораблі плавають,
А в тих кораблях самі панове
і старі люди*

*Судочку судять, радочку радять.
Та й раду радять первовічну,
Первовічну, довговічну,
Що не так тепер, як стародавно.
Похилилося, посмутилося.
Що син на вітця руку здіймає,
Донька матері не послухалася.
Що брат на брата міч витягає,
Сестра на сестру чарів шукає.
Що кум до кума звечора не йде,
Сусід сусіда в біду тягне.
Ой уся правда тепер погасла,
Правда пропала, кривда постала.*
(старовинна колядка)

Під яким прапором розпочав національно-визвольну боротьбу гетьман Б.Хмельницький?

(Гетьманський прапор у Стокгольмі)

Поміж святинь українського народу особіне місце займають козацькі клейноди – символи його державності, політичної зрілості, живої пам'яті про найгероїчнішу добу нашої історії. Зрозуміло, сама згадка про них не залишає байдужим серце кожного свідомого українця.

Про козацькі клейноди написано багато. Інтерес до атрибутів козацької влади виявляли найавторитетніші історики О.Лазаревський, Д.Яворницький, І.Крип'якевич. Перша публікація під назвою "Гетьманські клейноди" з'явилась у "Київській старині" ще 1882 року. Згодом Д.Яворницький, який усе своє життя присвятив дослідженню історії запорозьких козаків, підсумував свої багаточисні пошуки у статті "Куда девались запорозьские клейноды?", яка з'явилась у 1890 р. в "Історическом вестнике". У першій чверті XX ст. на цей предмет у своїх на-

укових розвідках – "Прапор Б.Хмельницького" та "Запорізькі клейноди в Ермітажі" – писали історик І.Крип'якевич та мистецтвознавець М.Макаренко. На жаль "цивілізоване" XX століття позначилося новими гіркими втратами. З дванадцяти переданих УССР у 1932 р. Державним Ермітажем запорозьких прапорів (з чотирнадцяти, описаних М.Макаренком), сьогодні відомо про місцезнаходження тільки двох: один зберігається у Харківському історичному музеї, другий – у Дніпропетровському. Доля інших прапорів поки що остаточно не з'ясова-

на. Та істориків не полишала надія на успіх наукового пошуку у виявленні нових історичних пам'яток. Непересічне подією наукового життя стала знахідка істориком Я.Ісаєвичем на початку 60-х рр. в архіві князя Я.Радзивілла 26 малайонків козацьких прапорів,

